

Poglejte, kako delamo!

V ponedeljek, 23. marca, smo si lahko ogledali oddelek OŠ s prilagojenim učnim programom, ki je v okviru Vzgojnega zavoda Janeza Levca. Zavod je namreč pripravil informativni dan. Pred vrata šole so učenci postavili pano z vabilom na ogled šole in kulturnega programa, ki so ga izvedli s pomočjo učiteljev v njihovi dvorani za prireditve.

Vse ure dopoldneva so bile namenjene hospitiranju: obiskovalcem so bila odprta vrata v katerikoli razred in lahko so si ogledali, kako poteka vsakodnevno delo v šoli. Pouk je medtem tekkel skoraj nemoteno, ne glede na prihode in odhode vseh, ki jih je zanimalo, kako in v kakšnih razmerah žive in delajo otroci s specifičnimi motnjami.

Mnogi so bili presenečeni in navdušeni nad imenitnimi likovnimi izdelki, ki so jih pozdravili ob prihodu v stavbo. Učenci, ki so vključeni v likovno-tehnični krožek na šoli, so namreč izdelali zelo domiselne marionetne lutke, ročne lutke, lesene galeje, pisano pobarvane zmaje iz le-

penke, maske, prtiče, celo sove, pasove in stropne nosilce za cvetlične lončke, izdelane v makrame tehniki (vozlanju vrvi).

Ugoden vtis so še povečali prijazni gojenci, ki so se vneto zanimali, kako so nam všeč njihovi izdelki in učilnice. Bili so pripravljene pokazati vse, kar bi nas utegnulo zanimati in nas voditi po šoli. Ob koncu odmora so seveda naši »vodilci« spet odšli v razred, saj je bil zanje pouk.

Tisti, ki so se udeležili popoldanskega kulturnega programa, najbrž niso odhajali neprizadeti iz dvorane. Gojenci so se predstavili s pesmijo, recitacijami in plesom, medtem ko se je za njihovimi hrbiti odvijal film o mnogoterih de-

javnostih na šoli, o načinu dela, o preživljanju prostega časa, o pouku in razvedrilu.

Obenem pa so vrteli animirane filme, prav tako delo gojencev; njihov filmski krožek je med najbolj uspešnimi na šoli. Pod vodstvom mentorja, tovariša Radeščka, ustvarjajo prave mojstrovine, na katere bi bili ponosni tudi poklicni filmski delavci.

Direktor zavoda Zdravko Jeras je povedal, da njihovi filmi pobirajo prenekatera priznanja in nagrade na tekmovanjih (filmskih srečanjih mladih avtorjev) celo v republiškem merilu! Z omenjeno projekcijo so to dokazali.

Tudi sicer najdejo otroci pot navzven z različnimi akcijami, ki se jih udeležujejo v okviru KS Prule. Morda pa bi kazalo prav tu, v iskanju novih možnosti za njihovo uveljavljanje v širšem družbenem okolju še bolj zavzeto delati. Pripravljenost otrok je očitna, zdaj morajo povedati svoje še odrasli.

DORA VODOPIVEC

Za šolske malice je marsikje pretesno

NEUSTREZNI DELOVNI POGOJI OSNOVNOŠOLCEV

Šole potrebne obnove

Na področju petih ljubljanskih občin je skupno 92 osnovnošolskih objektov. Sanitarno tehničnim in higienskimi normativom pa ustrezajo le tisti objekti, ki so bili namensko zgrajeni v zadnjem obdobju, v glavnem pa so to šole, zgrajene po drugi svetovni vojni in seveda tiste, ki smo jih dobili iz sredstev samoprispevka. Tako lahko ugotovljamo, da je precej objektov zastarelih, tako da ne ustrezajo prizadevanjem za novo organiziranost osnovnega šolstva. Stari in nefunkcionalni objekti pa prav tako zavirajo razvoj celodnevne osnovne šole. Tak način vzgoje in izobraževanja je mogoč predvsem tam, kjer je dovolj prostora.

Večina objektov je bila zgrajena za polovico manjše število učencev, kot jih danes obiskuje osnovno šolo. Pogoji so se še poslabšali z uvedbo podaljšanega bivanja in celodnevne osnovne šole. Zadnji dve obliki zahtevata tudi ustrezno organizirano prehrano, dodatne prostore za različne interesne dejavnosti in za rekreacijo. Šole v večini primerov teh možnosti nimajo, zato se poslužujejo najrazlič-

nejših oblik improvizacije. Hrano pripravljajo in razdeljujejo v majhnih prostorih, učenci pa največkrat malicajo ali kosijo kar v učilnicah.

Tudi v občini Center se srečujemo s takimi razmerami, tipičen primer opisanih razmer zasledimo na osnovni šoli Majde Vrhovnik, kjer v prostoru, velikem 14 kvadratnih metrov, pripravljajo 520 malic in razdeljujejo 280 kosil. Kosila vozijo iz vzgojnovarstvenega zavoda Ane Zihlerl. Edina smotrna rešitev bi bila dograditev prizidka, ki pa je neizvedljiva zaradi pomanjkanja zemljišča. Tudi šolske prostore bi morda veljalo preurediti v kuhinjo, to pa bi bila tudi edina možnost za pridobitev razdeljevalne kuhinje.

Osnovna šola Majde Vrhovnik tudi nima zunanega igrišča ali vsaj minimalnega prostora za razgibanje učencev, teh pa je 628.

Tudi v drugih ljubljanskih občinah je še precej podobnih primerov, marsikje pa so šolski objekti zaradi svoje starosti postali že nevarni za izvajanje vzgojnoizobraževalnega procesa.

P. H.

INVALIDI KS PRULE V GOSTEH PRI GOJENCIH VZGOJNEGA ZAVODA JANEZA LEVCA

Ganljiva vedrina mladih src

Ob dnevu invalidov so 18. marca gojenci osnovne šole s prilagojenim učnim programom v okviru Vzgojnega zavoda Janeza Levca na Karlovski 18 pripravili v prostorih internata pristrčno srečanje z invalidi KS Prule ter izvedli enourni kulturni program.

Gojenci so ročno izdelali pisana vabila in obesili tri plakate v KS Prule. Vabilu so se odzvali tudi njihovi starši, predstavniki KS, svetovalka Zavoda za šolstvo, socialna delavka Zavoda za socialno delo občine Ljubljana Center ter seveda učitelji, ki so bili v veliko vzpodbudo svojim varovancem. Izvedli so podooben program, kot so ga pripravili že 5. marca ob dnevu žena. Pesem, glasba, ples in pristrčno vzdušje, ki je velo iz vsakega kota - stvari, ki so ganile vse navzoče in marsikomu priklicale solze v oči.

Goste je pozdravil direktor VZJL Zdravko Jeras, predsednica domske skupnosti gojenka Nataša Pungercar pa se jim je zahvalila za velik odziv. Spregovoril je tudi predstavnik invalidov, nato pa so si gostje po končanem

programu, v katerem je med drugimi sodelovala tudi krajanka Prul, Lilijana Stepic (zapele je nekaj pesmi ob spremljavi kitare), ogledali zavod. Seznanili so se s potekom življenja v njem, od učenja pa do dejavnosti v prostem času.

Bili so navdušeni nad čudovitimi dekoracijami, ki krase prostore in bi jih bil vesel prav vsak od njih. Še najbolj pa jim bo ostala v spominu pomoč, ki so jim jo nudili otroci na vsakem koraku. Gojenci so se celo ponudili, da nesejo invalide v zgornje nadstropje (kjer je potekal program) na svojih malih, a trdno sklenjenih rokah.

Eden od gostov, mož s hudo naduho, je sprva potožil: »Če bi vedel, da je tako visoko, ne bi prišel...«, toda ob koncu srečanja je dejal: »Ni mi žal tolikšnega truda!«

Invalidi so se poslovlili od malih gostiteljev z besedami: »Drugo leto na svidenje!«, upajmo, da bodo tovrstna srečanja postala resnično vsakoletna!

D. V.

STANDARD DIJAŠKIH DOMOV

Mladim ni povsod lepo

V naši občini domuje približno 2500 dijakov v dijaških domovih, kar je polovica domske mladine v Ljubljani. Rastreseni so v sedmih zgradbah, med katerimi imajo nekatere častitljivo starost in hkrati manj častitljiv standard, ki skorajda meji na revščino. A ker denarja ni na kupe, se standard dijakov v občini le počasi izboljšuje in bomo še dolgo čakali, da bodo imeli za enak znesek oskrbnine - zdaj znaša v povprečju 2765 dinarjev - tudi enake pogoje za življenje.

Medtem ko se nov dom medicinskih sester v Potočnikovi ulici kar blešči od lepote in »zdravja«, se Dom Anice Černejeve sramotno stiska na rob Poljanske ceste in ječi v svoji starosti. V njem živi 249 deklet, 19 več, kot je uradnega prostora, in tiho upa, da bo tistim, ki bodo prišle za njimi, lepše. A to upanje je že tako staro, da ni več resnično, kajti o tem, da je treba to zgradbo porušiti, se govori že več let. Del te zgradbe ima Plečnikov pečat in je spomeniško zavarovan, zato so nekateri predlagali, naj bi dom rajši obnovili. Drugi se zavzemajo za nadomestno zgradbo. Vsi vedo, da je to najslabši dom v Ljubljani, a dlje pravzaprav niso prišli. Gre namreč za sila staro stavbo z dolgimi mrzlimi hodniki - ogrevanje je namreč na premog in drva, in ogromnimi skupnimi spalnicami. V eni sobi spi tudi deset deklet, kar najbrž ni prijetno. Tudi s kopalnicami in sploh s sanitarijami so težave, čeprav se trudijo, da bi bile vsaj za silo urejene. Kakor so nam precej obupano

rekli na upravi doma, za zdaj ne vidi-jo obetov, čeprav je v načrtu nov dom z 240 posteljami v Potočnikovi ulici poleg novega doma. Zgradili naj bi ga v srednjeročnem obdobju, kar pomeni, da bo trajalo še nakaj let.

Dijaki v sosednem Domu Ivana Cankarja so nekoliko na boljšem: deloma so ga že obnovili, deloma pa ga še bodo. Vendar imajo tudi tukaj dolge hodnike, malo kopalnic in velike spalnice. Približno enake razmere so tudi v Domu Ivana Klanjška s 170 dijakov, vendar s to razliko, da so na slabšem s prostori za rekreacijo, saj jih praktično sploh nimajo in hodijo v Tivoli. Tudi Dom gradbincev na Lončarski stezi se ne more pohvaliti z udobjem, saj je to stara zgradba, v kateri so prej domovale bodoče medicinske sestre. Za Dom Majde Vrhovnikove se prav tako sprašujejo, ali bi se ga sploh splačalo obnoviti ali pa naj bi rajši iskali kako nadomestno zgradbo.

Tudi Dom tehniških šol ni povsem brez težav. To je največji dom, saj

šteje 596 dijakov. Vanj so vložili že veliko denarja in truda ter tako omogočili oskrbovancem dovolj prostora za rekreacijo in pestre interesne dejavnosti, le jedilnica jih hudo žuli. Imajo jo v zasilnih kletnih prostorih, celo pod nivojem kanalizacije, kar pomeni, da je vse prej kot zares higienska, za nameček pa ima prostora le za 90 fantov in deklet. Jedilnica je zares zasilna, saj je tudi od kuhinje precej vstran in je vse prej kot primerna za prehrano tolikšne množice ljudi. V domu so slabe volje, zlasti ker je izobraževalna skupnost že sprejela program za gradnjo nove jedilnice in to za leto 1980, a je vse ostalo na mrtvi točki. Pričakujejo, da se bo letos le premaknilo naprej, a kaj, ko je vse dražje in je vprašanje, ali bo za to dovolj denarja.

Zanimivo je, da v občini Center letos ni bilo navala na domove in so sprejeli domala vse, ki so prosili za sprejem. Vzrok, kakor menijo, ni v

cenah, marveč je bilo letos veliko manj prošenj iz drugih republik. Prejšnje leto so v vsej Ljubljani morali odkloniti skoraj 500 dijakov.

Na vse to lahko navežemo tudi program izgradnje dijaških domov v Ljubljani, kajti potrebe se spreminjajo, nihče pa tudi ne more predvideti, kakšne bodo, ko bo steklo usmerjeno izobraževanje. Zato bodo morali že sicer sprejet program za srednjeročno obdobje 1981-1985 še večkrat temeljito pretestiti, preden bi se lotili gradnje novih domov oziroma obnavljanja starih. Zato bo program za zdaj služil le kot usmeritev, natanko pa ga bodo opredelile resnične potrebe naših šol in združenega dela. Kakorkoli že, treba bo stremeti za tem, da bodo vsi dijaki imeli približno enak standard, ne pa da nekateri uživajo udobje dvajsetega, drugi pa neudobje 19. stoletja in to za enak denar.

A. P. ADAMIČ

